

kalappal). A csőzlányokon sok szoknya volt, hogy sok szőlő teremjen.

Elöl két fiú vitte a nagy szőlőfürtös koszorút. Mögöttük tizenkét fiatal pár haladt, köztük legénynek öltözött lányok, illetve lánynak álcázott legények is voltak (ez a farsangi hagyomány hatása). A menetet cigányzenekar zárta. A lovasok előreugratva vitték szét a faluban a felvonulás hírére. Minden olyan háznál megállt a menet, amelyikben lány vagy legény lakott. A hosszúszerű tajtékpipás „bíró” és a „bíróné” engedélyt kért a házigazdától, hogy táncolhassanak egyet az udvaron. Utána a háziak süteménnyel és borral kínálták meg a vendégeket. A menet felkereste az iskolát, a termelőségvetkezeti központot és az evangélikus lelkészlakot is. Végül a művelődési ház előtt táncra perdültek, majd bent hajnalig tartott a bál.

A szüreti bált általában szőlőszőlőben vagy a kocsmában, az utóbbi évtizedekben a művelődési ház nagytermében rendezték. Szőlőfürtökkel ékesítették fel az egész mennyezetet. Zsákbamacska-zacskókba raktak édességet vagy ajándékot, tréfából azonban nem mindegyikbe. Előfordult, hogy hagymát talált benne a megajándékozott.

A csőzlányok éberrel figyelték a táncosokat, s aki leszakított egy fürtöt a mennyezetről vagy eltulajdonított egy zsákbamacska-zacskót, azt elfogták, a bírót elé citálták, s ott a „tolvaj” büntetést fizetett. Mezőberényben a szőlőt lopó legényeket betyároknak (*betár*) nevezték, akik tréfából, játékból azért is loptak, hogy a rájuk mért „ítélet”-nek megfelelően, megcsókolhassák a lányokat. Általában azt a lányt kellett „büntetésből” megcsókolni, akivel a legény épp táncolt.

Péterin a bírónak szintén nagy pipája volt (*fajku mau*), s ő döntött arról, ki milyen büntetést kap, csókkal vagy pénzzel kell-e megváltania magát. Amíg valaki nem róttá le a büntetés pénzt, nem táncolhatott tovább.

Örménykúton külön koszorút is készítettek, hogy éjjelkor elárverezhessék (másutt a felvonulás koszorújáért folyt a licitálás). A nyertes örömeiben meghívta a barátait, s együtt mulattak.

A kiadásokat a büntetésből származó összegekből fedezték, abból fizették a zenészeket is.

JEGYZETEK

¹ bakkuszok: nyilván a latin Bacchus, a szőlő és a bor istenének nevéből

Judit újabb versei

Andante

A
táj
dtveszi
hangom a
lestyán a
flüzuhatag
napmosott
vad-
majoranna és
andante
landol a
fürtös
hegy
gerincén

Benőtt ösvényen

A
vesztéseknek
kijáró
rózsaszín
ernyővel a
hunyorogó
napba néző
meggybogáncs
feltöltődik
fluoreszkáló
fénnyel
előredől
ferdén
föl a
benőtt
ösvényen
félárnyékban

Largo

Ahogy a
távolság-
mérőállomás
felosztott
utak
mentén
lassan
elfogyó
gyerekkor
titok
hol
bíbor
hol
zöld
színekben
hanyag
tavaszi
foltok az
erdőhajlat
redőin

Judit versei közül a BARÁTSÁG 1995. karácsonyi, ezt megelőzően pedig 1994/5. számában mutattunk be néhányat.